

1437/4/1/3

12980

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

Kod 1.11

1.Obiekt

Relikty budowli czworokątnej

2. Czas powstania:

pocz. XI w.

3. Miejscowość:

Data wydruku:

KRAKÓW

02-03-13

Inne nazwy: budowla czworoboczna [KZS, ob.. nieużywane]

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty:

Rejon archeolog.:

4. Adres: 31-001 Kraków, Wawel

4

Nr Rejestru Gruntów: 169

Nr Działki: 533

5. Przynależność administracyjna :
województwo małopolskie,
powiat.grodzki/gmina Kraków

6. Poprzednie nazwy miejscowości: - bez zmian

7. Przynależność administracyjna przed
1.VI.1975 r. - województwo: m.Kraków
wyłączone z województwa

8. Właściciel i jego adres:

Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej

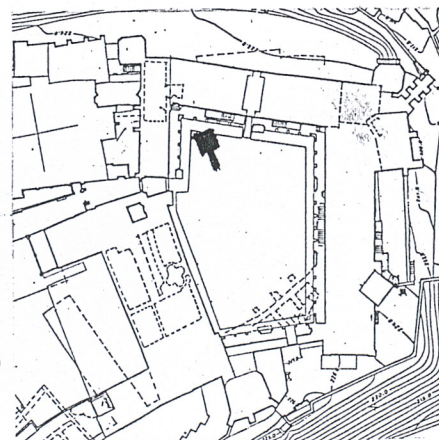
9. Użytkownicy i adresy:

Zamek Królewski na Wawelu - Państwowe Zbiory
Sztuki

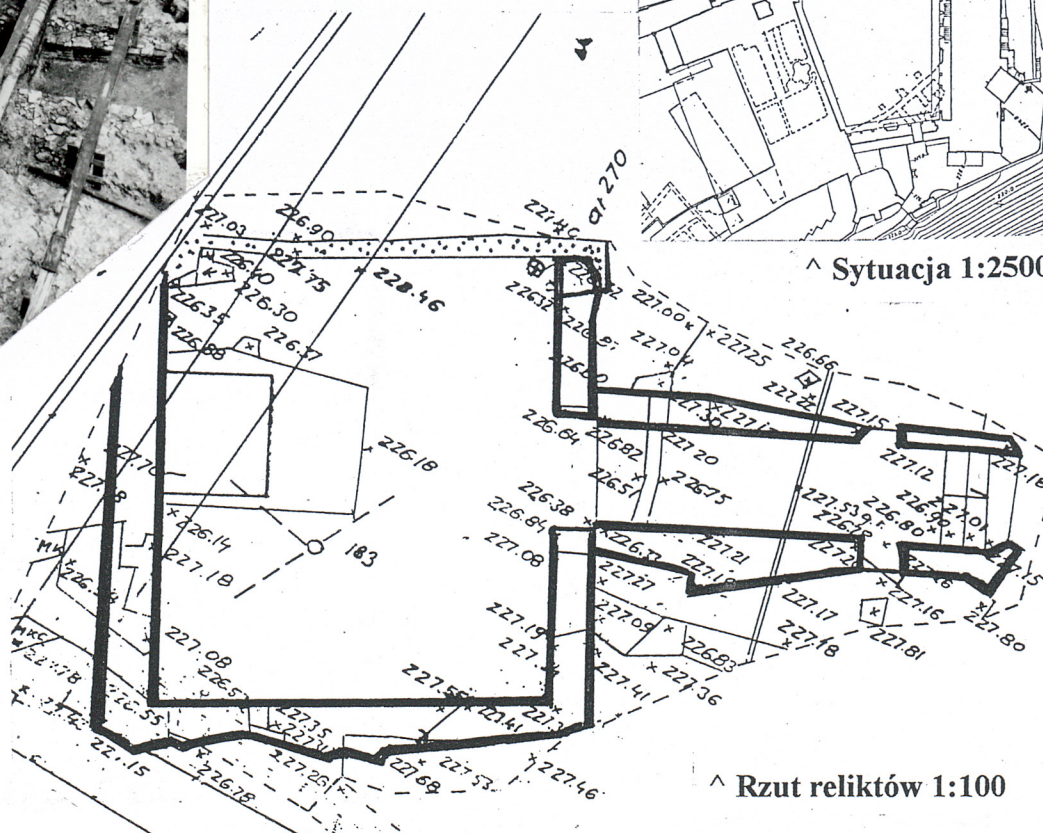
31-001 Kraków, Wawel 5

10. Rejestr zabytków nieruchomych miasta
Krakowa Nr A-7

L.AK.11/Ka/2/Kr/33 z dn. 20.02.1933 poz.1 [teren]

^ Sytuacja 1:2500

^ Rzut reliktów 1:100

Relikty budowli czworokątnej
Stan po odsłonięciu w l. 1949-50
Nr ewid. neg. 31708
dz. dokum. fotograf.
Zamku Król. na Wawelu

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Budowla przedromańska datowana na pocz. XI w. Należała do rezydencji książęcej. Wobec zachowania jedynie najniższych partii pierwotna forma budowli i jej przeznaczenie domniemane: wg ostatnich badań budowlę można rekonstruować jako dwukondygnacyjną; dolna kondygnacja - piwnica [cellarium - może sklepione kolebkowo?], na górnej mógł znajdować się np. spichlerz książęcy [FP00]. W dawniejszych opracowaniach obiekt określany także jako budynek mieszkalny, mennica [A.Żaki], komora grobowa [J.Hawrot], grobowiec przedchrześcijański [J.Zachwatowicz] lub chrześcijański [Z.Świechowski, K.Żurowska], kalpica-mauzoleum [J.Rozpędowski], basen chrzcielny lub baptysterium [S.Kozieł], nie ukończone hypogeum [M.Nowosad], skarbiec książęcy [G.Labuda]. Budowla funkcjonowała także w obrębie rezydencji romańskiej - ostatecznie zlikwidowana dopiero w XIII w. [fragmenty naczyń w warstwie poprzedzającej destrukcję obiektu - FP00].

Odkrycie reliktyw 1949-50 w trakcie badań archeolog. pn. części Dziedzińca Arkadowego prowadzonych przez A.Żakiego; po badaniach relikty zasypiano. Ponownie odsłonięte 1993-4 przez Z.Pianiowskiego i J.Firleta w ramach prac przygotowawczych do rekonstrukcji nawierzchni Dziedzińca Arkadowego; po badaniach weryfikacyjnych zabezpieczone [zob. obok] i zasypane.

13. Opis: sytuacja, materiał i konstr. rzut,bryła,elewacje,dach,wnętrze,wypos.,instal.

Relikty usytuowane w pn.zach. narożu Dziedzińca Arkadowego, poniżej jego ob. poziomu

Murowane z płytowo łamanego kamienia (wapień jurajski z domieszką piaskowca) na zaprawie gipsowej. Rzut czworokąta z aneksem (korytarzem) od strony pd-wsch. Zachowane mury o grub. do ok. 0,5 m i wys. do 1,6 m stanowią oblicowanie zagłębienia wydrążonego w skale wapiennej; wymiary wnętrza (komory) 5,12-5,25 m x 5,35-5,37 m, korytarza szer. 1,25-1,45 m, dł. 5,7 m. Przy wejściu do korytarza 3 stopnie z płytowo łamanego kamienia. Rampowy korytarz obniża się w stronę wnętrza; w ścianach dwie wąskie przeciwległe nisze. Wejście do komory o szer. 1,46 m; niski stopień może być śladem portalu. W obrębie komory stwierdzono kilka poziomów użytkowych, najstarszy stanowiła wylewka zaprawy gipsowej z luźno rozmieszczonymi kamieniami płytowymi; kolejne stanowiły cienkie wylewki zaprawy wapiennej; świadek pozostawiono przy ścianie pn-zach. Oblicowanie ściany wsch. zachowane tylko szczątkowo [Pian94, FP00].

Relikty zabezpieczone przez zasypanie piaskiem i nakrycie ekranem ilowym; na nim podbudowa z tłucznia i nawierzchnia z kostek wapienia [zob. karta 1.13].

W bezpośrednim sąsiedztwie reliktyw ciągi instalacji teletechn. i kanal. opadowej.

14. Kubatura z poddaszem [m3]: 15. Pow.całk.netto [m2]:

18. Prace budowlane i konserwatorskie [po 1986], dokumentacja

Kod	Rodzaj	Zakres Prac	Wykon	DataZak	Dok
94.Z12	kons.rel.arch.	relikty budowli czworokątnej	Dz.Arche	1994	Dz.Arc

nrq. 3980

Pow.zabudowy:

KodOb:

16.Przeznaczenie pierwotne:

17. Użytkowanie obecne:

cellarium?

relikty zabezp. przez zasypywanie

19.Stan zachowania - podstawowe informacje

z uwagi na reliktowy charakter obiektu nie wykonywano wzmocnienia murów, a jedynie zabezpieczenie; obiekt wrażliwy na uszkodzenia w razie prac ziemnych

20. Kontrola konserwatorska

21. Akta archiwalne [podstawowe] miejsce, rodzaj i numer

Dział Archeologii Zamku Król. na Wawelu

23. Ważniejsze źródła ikonograficzne i fotografie - miejsce, rodzaj, sygn.

Dział Dokum. Fotogr. Zamku Król. Na Wawelu [badania 1949-50], Dział Archeologii Zamku Król. na Wawelu [badania 1994]

22. Bibliografia [wybór]: KZS = Kat.Zab.Sztuki w Polsce t.IV cz.I W-wa 1965; Tom08 = Tomkowicz St., Wawel I. Zabudowania Wawelu i ich dzieje, Kraków 1908; Skow90 = Skowron R., Kalendarium dziejów Wawelu, Kraków 1990

Kod	Autor	Tytuł	Miejsce	Data
FP00	Firlet J., Pianowski Z.	Przemiany architektury rezydencji monarszej oraz katedry na Wawelu w świetle nowych badań	Kwart.Archit. i Urbanistyki	2000
FP98	Firlet J.,Pianowski Z.	Wyniki badań archeologicznych w rejonie katedry i palacu królewskiego na Wawelu (1981-1994)	Acta Archaeologica	1998
Pian9 4	Pianowski Z.	"Sedes regni principales" Wawel i inne rezydencje piastowskie do połowy XIII wieku na tle europejskim	Kraków [PK mon.178]	1994
Żaki5 5	Żaki A.	Nowo odkryte ruiny budowli przedromańskiej na Wawelu	Studia do Dziejów	1955

24. Uwagi różne:**25. Wypełnił**

mgr inż.arch.	Piotr M.	Stępień
gl.specj. d/s konserwacji architektury		

data 12.03.2002 podpis *Stępień***26. Sprawdził**

dr hab.	Zbigniew	Pianowski
kier. dz. Archeologii		

data 26.03.02 podpis *Pianowski***27. Załączniki:**

Data wydruku:

02-03-12